

Маленький Квентін дивиться великі фільми

Наприкінці шістдесятих і на початку сімдесятих «Театр Тіффані» мав певну культурну вагу, що виділяло його серед інших великих голлівудських кінотеатрів. По-перше, він розташовувався не на Голлівудському бульварі. За винятком «Пасіфік Сінерама Доум», який гордо стояв на розі бульвару Сансет і Вайн-стріт, усі великі зали знаходилися на Голлівудському бульварі — останньому притулку туристів.

Удень туристи блукали бульваром, відвідували музей воскових фігур і дивилися під ноги, щоб прочитати імена на Алеї слави («Поглянь, Мардж — Едді Кантор!»). Голлівудський бульвар притягував їх своїми всесвітньо відомими кінотеатрами («Китайський» і «Єгипетський» театри Граумана, «Парамаунт», «Пентейджес», «Воуг»). Але коли сонце сідало і туристи тягнулися назад у свої «Голідей-Іни»¹, Голлівудський бульвар окупував нічний контингент, і той перетворювався на Голлівулик диваків.

Але «Тіффані» стояв не просто на бульварі Сансет, а на бульварі Сансет західніше від Ла Бреа, тобто, фактично, на самісінькій Сансет-Стріп.

Запитаєте, яке це має значення?

Велике.

У ті часи всіх накрила ностальгія за старим Голлівудом. Фотографії, портрети й мурали Лорела і Гарді², Вільяма Клода

¹ Мережа готелів (Тут і далі прим. перекл., якщо не зазначено інше.)

² Стен Лорел (1890–1965) і Олівер Гарді (1892–1957) — британсько-американські коміки.

«Таксист»

(1976)

У першому повнометражному фільмі Мартіна Скорсезе «Хто стукає в мої двері?» головний герой, Джей Ар (Гарві Кетель), починає стосунки з Дівчиною (Зіна Бетьюн), яку зустрів на поромі в Стейтен-Айленді, коли та читала модний журнал, на сторінках якого він помітив кадр з фільму «Шукачі». Персонаж Гарві заходиться детально переповідати Зіні сюжет «вейнівського шедевра».

Коли макаронники зі «Злих вулиць» забирають у скарсдейлівських хлопців гроші на феєрверки і йдуть у кіно, вони дивляться «Шукачів» (хоча сумніваюся, що в реальності Скорсезе толерував би блюзнірство Тоні у кіно так, як Чарлі).

Як і Кеннет Енгер, що як музику до «Сходження Скорпіона» використав рок-н-рольні сингли з власної колекції, Скорсезе підібрав пісні для «Хто стукає в мої двері» зі своїх сорокап'яток — ритм-енд-блюзу і ду-вопу¹⁵² п'ятдесятих. Він цілком ігнорував сучасну музику (тобто гурти хвилі «британського вторгнення»¹⁵³) — за винятком, природно, «The Searchers»¹⁵⁴.

¹⁵² Вокальний жанр ритм-енд-блюзу походженням з афроамериканського середовища.

¹⁵³ Хвиля популярності британської попмузики в США, спровокована тріумфальним виступом «The Beatles» на шоу Еда Саллівана у 1964 році.

¹⁵⁴ Після того, як у двох ранніх стрічках Скорсезе згадувався фільм «Шукачі», включення пісні британського мерсібіт-колективу з такою ж назвою здається Тарантіно чимось цілком логічним. Але варто зауважити, що у «Хто стукає в мої двері» звучить ще одна сучасна пісня — «The End» (1967) гурту «The Doors» — Скорсезе першим використав її в кіно.

помірний рейтинг PG (у порівнянні з жорстким R першого фільму) мало кого задовольнив¹⁶⁴.

А потім Джо Дон Бейкер з першого фільму і його режисер, маестро Філ Карлсон, зняли потужне і жорстоке продовження «Підставлений» на «Парамаунті». Він став останнім фільмом Карлсона і однією з найкращих останніх робіт творців жанру, який Ендрю Сарріс назвав «експресивною езотерикою». Найближчі колеги Карлсона, Роберт Олдріч і Дон Сігел, які знімали до кінця сімдесятих, напевне, хотіли б завершити кар'єру такою ж сильною картиною, як «Підставлений».

Ці фільми з'явилися на екранах за рік до «Таксиста».

Стрічка Мартіна Скорсезе вийшла на початку 1976-го.

Того ж року Пітер Фонда буде «Битися як знавісний», а Бо Свенсона доведуть до «Граничної напруги».

Кріс Крістоферсон очолить «Народних месників», а Ян Майкл Вінсент сам піде проти них у тому ж фільмі.

Тімоті Боттомс і Стівен Макгетті боротимуться з продавцями шерифами з півдня у «Містечку в Техасі» і «Порушенні правил»¹⁶⁵.

А Марго Гемінгвей переслідуватиме свого гвалтівника з потужною рушницею у «Помаді» (Стівен Макгетті вирішить свій конфлікт у «Порушенні правил» у такий само спосіб).

Якщо оповідач у трейлері «Жаги смерті» не помилився і Чарльз Бронсон «очистив найжорстокіше місто у світі», то Франко Неро лишалося очистити друге за жорстокістю місто у світі — Рим — у «Законі вулиць». Голос за кадром у трейлері заявляє: «У “Законі вулиць” Франко Неро вимахує смертельною зброєю! Той, хто виживе на цих вулицях, зможе вижити будь-де!».

У лютому 1976-го Тревіс Бікл намагатиметься врятувати нью-йоркську дитину-повію Айріс Стенсма з сексуального рабства та її сутенера на ім'я Хлюст. Через три місяці, у квітні

1976-го, син Роберта Мітчума Джим у ролі «Здорованя» Джима Калгуна вирушить у Лос-Анджелес рятувати свою сестру (гарненька Карен Ламм) з лап голлівудських сутенерів у «Розшуку» (як пізніше зробить Джейк Ван Дорн у «Жорсткачі» Шредера). «Що б зробив ти, якби це була твоя сестра?» — питає диктор у трейлері «Розшуку».

Коли «Таксист» вийшов у кінотеатрах, його мистецька складова була значно питомішою, ніж у вищезгаданих фільмах. Він виграв Пальмову гілку Каннського кінофестивалю, був номінований у чотирьох оскарівських категоріях, а критики зустріли його з захватом. Через рік, у 1977-му, «Коламбія Пікчерз» розкрила справжні причини, з яких зняла цей фільм. Вони повторно пустили його в прокат у складі зведеного сеансу на додачу до незалежного «помстовика» «Фермер» (рекламне гасло: «Фермер не злиться... Він мстить!»). Рекламна кампанія

¹⁶⁴ За системою рейтингів Американської кіноасоціації PG означає рекомендовану присутність батьків, а R — допуск до фільму дітей до 17 років лише у супроводі батьків.

¹⁶⁵ В Україні був відомий як «Насильство в русі».